

„Edinost“

z naša enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se uprava ne odziva.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 uvč.); sven Trsta pa po 8 stotink (4 uvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašitvi se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst..

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lagrnjak konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Fiat applicatio!

I.

Evo nas — tu smo! Odzivljemo se pozivu.

Namestnik deželnega predsednika na Kranjskem, gosp. barona Heina, gospod grof Schaffgotsch, je porabil priliko instalacije župana Hribarja, da se je oglašil s pozivom do tega poslednjega, naj bo objektivni tudi do nemške manjšine v Ljubljani!

Dopisnik v »Information« je menil, da je bil ta apel nepotreben in skoro žaljiv vsprti dejstva, da je morda ni v vsej Avstriji narodne manjšine, s katero bi večina, zlasti pa komunalni odločilni činitelji postopali tako obzirno, kakor postopajo ravno z nemško manjšino v Ljubljani.

No, mi se nočemo baviti tu z vprašanjem, da-li in v koliko ljubljansko nemštvo res zasluži ime nemštva? Nočemo preiskovati, od kod prihaja to »nemštvo«, kje mu je izvor, kaka mu je provenienca? Pustiti hočemo na strani možnost, da po takem preiskovanju ali zasledovanju pridemo do uverjenja, da resničnega nemštva v Ljubljani niti ni in da je vsa tišta nemška stranka, ki toli prepotentno nastopa in o kateri imajo gospodje na Dunaju velikansko menenje in pred katero imajo tudi velikanski respekt — kakor kažejo nešteti dogodki in vladni odloki — rastlina, ki ne dobiva življenjskega soka iz tal resničnih etnografskih razmer, ampak je vzgojena in vzdrževana z umetnimi sredstvi v — rastlinjaku germanizatoričnega sistema avstrijskega! Velik je ta respekt pred ljubljanskimi nemškutarskimi veličinami v obliki — ničel, ki pa imajo vendar moč in veljavo, ker stoji pred njimi debela enojka avstrijskega germanizatoričnega sistema! Tako imamo pred seboj pravi circulus vitiosus. Vlada sama neguje in vzdržuje umetno, se svojim aparatom, tisto ljubljansko »nemštvo«, zistem s m ohranja fikcijo nekega nemštva na Kranjskem; a ko se oglašajo Slovenci z najnaravnejšo zahtevo, da bi bili gospodarji v pokrajini, ki je njihova last, pa se ista vlada izgovarja hinavski: jaz nisem kriva; Nemci na Kranjskem so činitelji, katerega treba poštovati! In res ga poštava tako in ima pred fikcijo, katero vzdržuje le ona sama, takov respekt, da raje krati pravice skoro izključnemu slovenskemu prebivalstvu, nego da bi uživala to kranjsko namišljeno nemštvo! Tako postavlja zistem

na glavo, kar bi moralo stati na nogah — kakor vse, kar je ustvarila božja narava...

Do takega uverjenja in do take sodbe bi utegnili priti, ako bi zasledovali izvor, provenienco ljubljanskega nemštva.

Ali pustimo to in suponirajmo, da je nemštvo v Ljubljani res nekaj naravnega, da je res nekaj, kar obstoji, ker je zrastle iz narave, ter da ima po takem pravdo do obstanka, pravo, da se je primerno pošteva! A če smo rekli A, moramo reči tudi B in priznati, da je bil gori omenjeni poziv grofa Schaffgotscha utemeljen v narodnostnih razmerah mesta Ljubljanskega!

Dejmo torej — da si ne pripoznavamo — in izvajamo svoje zaključke. Odzivimo se pozivu v »Information«, zahtevajočemu: Slovenci naj izkoristijo dogodek v Ljubljani povodom instalacije župana Hribarja! Evo nas — mi sledimo temu pozivu že na tem mestu in zaključimo hočemo vladi: V Ljubljani si sama statuirala eksempel — ravnaj se po njem! Fiat applicatio! Ob enem hočemo dokazati kako in koliko je zistem grešil na blaginji, na medsebojnih odnosih in na — patrijotičnem čustvovanju (in v takih krajih, kjer krvavo treba bogatega železnega fonda na takem čustvovanju), ker je drugod trdovratno preziral nauk, katerega stoliko vemo propoveduje — v Ljubljani!

V TRSTU, 10. avgusta 1901.

Prva jugoslovanska tovarna za kavine surogate, figovo in sladno kavo v Ljubljani. To važno narodno podjetje gospoda Ivana Jebčina, trgovca, tovarnarja in zalagatelja kavinih primesi v prid družbe s v. Cirila in Metoda je blagoslovil, družbin prvomesnik, preč. g. mons. Tomo Zupan. Vsaki Slovenec mora najiskrenejše pozdravljati to novo tovarno, ker je zadelala precejšno vrzel na polju narodne obrtnosti in bo dajala zaslužka le domačinom. Če pripomnimo, da se samo na Kranjskem vsako leto porablja 300 vagonov kavine primesi (cikorijske), ki dohaja večinoma iz tujih dežel, kjer ostaja dobiček in kamor se plačuje delo izdelovanja, bo jasno vsakateremu, da gre mnogo našega denarja v žep tujemu podjetniku mimo domačih, dela pogrešajočih rok. Z domačim podjetjem pa se koristi tudi družbi sv. Cirila in Metoda. Ta bi dobivala od zgoraj navedene letne množine po 30.000 gld. ali 60.000 kron letne podpore samo s

Kranjskega; približne dohodke pa bi dajale ostale slovenske dežele. Tu in v drugih predmetih, ki se izdajajo v družbin prid, je skrit velik naroden zaklad. Slovensko rodoljubje! Sezaj po njem, polsaj ga na domovinski altar! In s takimi sredstvi razvilo bi se naše šolstvo ob jezikovnih mejah tako, kakor si je najrodoljubnejše slovensko srce le želelo more! Ko še omenjamo, da je g. Iv. Jebčina povodom blagoslovljenja svoje tovarne daroval družbi sv. Cirila in Metoda 400 K, izrekamo ob enem domoljubno prošnjo: Slovence in Slovenci! Rabite, zahtevajte, priporočajte vselej in povsod le te izborne izdelke domače industrije v čast in ponos slovenskemu imenu, v korist slovenskega dela in v prosopeh vseslovenske šolske družbe!

Politični pregled.

V TRSTU, dne 10. avgusta 1901

Zavod sv. Jeronima v Rimu. Dovoljeno in izvršeno je. To priznavajo sedaj tudi laški listi. Nič niso pomagale vse intrige členov odtelega kapitla, vse klicanje po pomoč od strani oficijelne in neoficijelne Italije v prepričanje volje papežev! To je potrebna lekcija tudi tržaškemu reformatorjem, ki kličejo vso sveto Italijo na pomoč, da bi laška usurpacija prepomagala slovansko pravo. Kakor je zmogala pravična stvar glede zavoda sv. Jeronima, tako se nadejamo, da zmaga konečno luč, ki prihaja od vzhoda, sveta stvar, ki sta jo razglasila Ciril in Metodij — naša unija!

Včeraj je bil objavljen papežev dekret, ki odreja, da se dosedanja organizacija tega zavoda opusti in da se isti spremeni v »Zavod sv. Jeronima za Hrvate« (Collegium hyeronimianum pro gente croatica), kateri bo imel nalogo sprejemati one mlade hrvatske duhovnike iz zadarske, zagrebske in vrhbosanske škofije, ki bodo hoteli v Rimu spopolniti svoje duhovniške študije. Laški listi pravijo, da so »rimski Dalmatinci« (Ha-ha-ha!) jako ogorčeni radi tega papeževega odloka in da zahtevajo, naj se ta odlok prekliče in naj se jedino njim, tem famoznim »Dalmatincem« v Rimu, pripozna pravica do uživanja te ustanove. To je pa res imenitna ideja: ustanovo, ki so jo ustanovili hrvatski škofi in jo potem, ko so nekateri laški psevdodalmatinci v Rimu pozabili skoraj vse kapitale,

zopet na novo dotirali hrvatski škofi: to ustanovo torej naj bi sedaj uživalo par rimskih Italijanov, ki si po bogve kak pravici prisvajajo dalmatinsko pokoljenje, hrvatski bogoslovci pa naj bi bili potisnjeni v kot od mize, ki je bila od njih sorojakov pripravljena za nje!

In ob takih okoliščinah in ob takih dejstvih si železno, umazano čelo rimskih poročevalcev sinočnjega »Piccola« drzne govoriti o »ropu«!! Strossmayer — ropar! Saj bi se človek jezil, ako bi ne bilo preneumno! Kdor je dovel zavod do blizu propada, pa psuje po laških in framazonskih listih one, ki so rešili zavod s tem, da so popravili, kar so oni drugi — pozabili. Lepi duhovniki, istotako lepi, kakor židovski protektor njihov!

Ta fakt nam podaja zopet jedno novo sliko laškega camorizma in laškega parasitstva, ki skuša, kjer le more, uzurpirati tuje premoženje in rediti se od tujih žuljev. Je-li tudi to sad njihove proslavljene dvatisočletne kulture?!

Iz laških listov posnemamo, da stojte tudi Madjari na strani onih rimskih Lahov, ki si prisvajajo dalmatinsko pokoljenje. Verujemo, verujemo prav radi v to soglasje. Uzurpatorji tu, uzurpatorji tam, besni sovražniki tu, besni sovražniki tam; čudno bi bi bilo res, da bi se vredna si brateca ne vjemala v vprašanji, ko gre za to, da bi vzkratili Slovanom nekaj, kar je slovanskega. Povsem naravno je, da so v tej lepi družbi tudi naši najboljši prijatelji — Nemci. No, da: »Schöne Seelen finden sich«!

Rimski papež pa se to pot ni dal motiti po besnem upitju vse te zbrane družbe in je razsodil stvar Hrvatom v prilog, na katerih strani stoji staro pravo. Zavod sv. Jeronima bo posvečen odslej svojemu prvotnemu namenu: prosveti hrvatskega duhovniškega narasčaja in ne sinekuram laških kanonikov ter pohlepčnosti tistih rimskih Lahov, ki si po krivici prisvajajo »dalmatinstvo« in pravico do uživanja one ustanove, ki so jo ustanovili hrvatski mečeni.

Italijani v avstrijskem Primorju.

Dejstvo, da so se v bližnji Italiji v novejši čas začeli uprav arogantno vesti nasproti naši državi, kakor da imajo pravico diktirati jej, kako ima upravljati svoje obmoške pokrajine in kakor da imajo pravico zahtevati, naj nje, Italije, podanikom, ki prihajajo v Avstrijo kruha iskat si, tudi dajemo listino slobodnice, da smejo počenjati, kar hočejo ter da smejo, v zahvalo za dobljeno gostoljubnost,

ju sijaj se je blestel v mesečini, le da se je ovadila tem lepše in namljivo nenavadna polt, vsa nežna in gladka od bujne mladosti, a v njeni barvi neka globoka tajnost.

Gledal sem jo z naslado umetnika, a ta hip imam v duši svoji pravi odgovor svojemu prejšnjemu vprašanju, da je, evo tu, na — priroda še lepša in še sijajnejša, in da je še bolj izrekla veličastvo vsemogočnega Volje, nego v vsej veličastni sijajni noči z njenimi zvezdami in njenim morjem.

In na ustnice mi prihajajo pesnikovistihi:

Des Weibes Leib ist ein Gedicht,
Das Gott der Herr geschrieben
In's grosse Stammbuch der Natur,
Als in der Geist getrieben.....

A je nisem gledal s strastnim pogledom poželenja, niti vzbujenim trenom ljubezenskega očesa, temveč gledal sem jo sponosom in porazenostjo, s katero se klanjam večnosti pesmi in večnosti umetnosti. Radi tega sem pazil, da ne bi s konvencijo kakšne besede motil ta čar in molče sem ostal na svojem mestu, šepetaje tiho molitev, naj se ne bi mahnila — naj ostane tukaj le, da bi jo dalje gledal s svojimi mislimi, da bi se blizal dalj-

PODLISTEK.

Spomin.

Spisal Ksaver-Sandor-Gjalski. — Prevel Radi.

V mraku, ko se dela jutro in ko drhté še ponočne sence v valovih poluteme, a v človeški duši plovejo in lete vsakovrstne slike, fantazije in želje — tedaj se zaziblje čisto pred mojim duhom eden in isti spomin — vizija — slika — ka-li? — pa visi pred mojimi očmi, da vzdigam ves očaran rokopo bajni sliki, da bi jo zagrabil — da si jo obdržim — evo:

..... Sedim na skrajnem kraju krmila velikega parnika in gledam s skoro očaranim očesom pred-se. Pred menoj se razprostira noč južna poletna — morska noč s svojim temnim modrim nebom, s svojimi nakako večnimi zvezdami, z mesečino, ki ni ne zaspala, ne srebrna kakor v severnem gozdu ali planini, temveč vsa živa in svitla; — ah — in one brezkrayne tihe vode, tu in tam temne kakor brezno in prepada, a dalje vse sijajne in bliščeče kakor — raztopljeno zlato in srebro, kakor očivilo »maragdi, topazi in biseri — evo — valovi in valčki z iskreno se

peno, kateri se gibljeje in smeje z zvezdnimi trskovi, nežno in razkošno, kakor ženski smeh, da se vidi skozi njih objane struje daljne silne globine, a v njih nepretrgane dolge vrste rib in ribice, kako plovejo in plovejo od neke brez konca, nekam brez konca — Bog sam zna — kam.

In vsa ta žarka lepota noči — in vse veličastvo prirode in vsa nerazumljiva njena tajnost se je isti hip zgnila pred mojo dušo in bilo mi je, kakor da preveva okolo mene bližina samega božanstva.

More-li biti kaj veličastnejše, kaj lepše? More se-li priroda pokazati krasnejše? — sijajnejše? More-li dokazati jasnejše slabemu in bednemu človeškemu umu, da je vse izliv, slika vsemogočnega volje in brezmejnega spoznanja?

Tako sem se vpraševal zopet in zopet, popolnoma porazen v globoki potrtosti.

In še v pobeznem vprašanju je prišla k meni mlada — popolnoma mlada ženska. Stala je tako, da jo je masec oblival od povsod s svojo belo svetlobo, ter sem točno videl njene temnoplave lase, vpletene v nizko okroglo frizuro in njeno klasično grško čelo — in krasni grški nos — in ovalno lice blagih pravilnih

črt — in drobni dražestni oveneli ustnici — in vlažni očesi pod dolgimi trepalnicami, včasih modri, kakor lazur na nebu, včasih iste barve kakor tam doli oni morski val, — a s pogledom globokim in sijajnim in polnim ženske duše, večne poezije in neke resne dobre melanholije. Vsa njena prikazen ni bila drugo nego harmonija sama, — tako skladne in lepo razvrščene so bile njene nežne tanke forme, plemenito držanje in neki tihi blagi mir, ves nadahnjjen z nedolžnostjo in nežnostjo.

V njenem vratu, v zaobljenih, plemenito spušenih ramah, v pravilnih plečih, v prsih nežnih kakor Psihine, v tankem pasu kakor lilija, — — — v vsem je vela nežna lepota Fidijinih linij in tajinstveni čar Rafaelovih madon in mlado življenje Defreggerovih devojk iz Alp, pa tudi razkošni čar Cabanelovih Anadicmen.

S to krasoto se je slagala ta ukusna toaletta, popolnoma enostavna s svojo svilenom bluzo škotskih barv in sivim krilom, ki je padalo v kratkih elegantnih gubah k tlom, skrivaje vso tajnost stasite postave.

Nikakega drugega okraska — no dva velika aken-butona v drobnih ušesih, — nji-

domačine zasramovati ter se sploh vesti, kakor gospodarji v teh pokrajinah — to dejstvo, ti pojavi nezasišane arogance, prepotence in nesramnosti kakor da so vzdramili nekoliko tudi našo slavnoznano avstrijsko dobrovoljstvo, ali resničneje povedano — fenomenalno lahkomisljenost. Že to kaže na neumevno lahkomisljenost, ako koga trpim blizu sebe, o katerem vem, da mi ni prijatelj; ali višek lahkomisljenosti je gotovo ta, ako človeka, o katerem vem, da mi je smrt in tradicijsalen sovražnik, negujem nežno in ga redim ljubeznjivo se svojega življenja soki! A kako drugače naj imenujemo postopanje avstrijske državne uprave z italijanskimi usiljivci, s podaniki države, ki nam ni in nam ne bo nikdar prijateljica! In to: vkljub vsem trozvezam, vzlic vsem evropskim konstelacijam, in vzlic vsem diplomatskim kombinacijam, ki jih snujejo gospodje okolo zelenih miz! Ker so v krivi veri, da so narodi — in narodi menda sestavljajo države! — le mrtva masa, kateri morejo oni dajati poljubne oblike in jo popravliti za osnove diplomatske »spretnosti« svoje! V resnici pa so narodi živi organizmi: se svojo voljo, se svojimi čustvi, se svojo energijo in se svojimi tradicijami. Gg. avstrijski diplomati bi hoteli v razmerju naše države do Italije puščati iz računov te elemente; naj le skušajo in se — blamirajo! Naj le, ali narava, zakoni duševnega življenja in čustvovanja narodov, ves bodoči razvoj, ki se bo vršil le po teh zakonih, jih bo poševal te elemente in bo skrbel za korekturo na grehah, ki jih delajo diplomatje se svojim nasiljem na naravi!

No, rekli smo, da se zdi kakor da so se v zadnji čas nekoliko vzdramili in da jim je vendar nekoliko preveč te laške prepotence. Lista »Pester Lloyd« in »Neue Freie Presse« nista le notorična prijatelja italijanskega življa v monarhiji in pristaša zveze s kraljestvom, ampak je tudi znano o njima, da sta v zvezah s krogi, ki vodijo našo vnanjo politiko. Če se taka lista oglašata s precej resnimi posvarili na italijansko adreso, s posvarili, da to vendar ne gre, da bi bile izključno le italijanske aspiracije — aspiracije, ki so vrhu vsega še proti integriteti naše države — odločilne za smer uprave v teh naših primorskih pokrajinah: potem se ti mora to videti znamenje, da se je mera italijanske prepotence tudi na Dunaju jela dozdevati malce prepolna! Prav za prav niti prepotence, ki hoče v avstrijskih obmorskih pokrajinah imeti avstrijsko politiko, pri krojeno izključno le za italijanske interese, jih ni vzdramila iz tistega dolce far niente. Ne! Saj ta brezbriznost avstrijskih diplomatov je v navadi, ima že pravo domačinstva in je postala inventarna sestavina avstrijske politike.

Ali — sodé po izjavah v rečenih dveh listih — vznemirilo jih je, da so si v Italiji začeli izmišljati dejstva, da morejo na podlagi dogodkov, ki se v resnici niso dogodili, razburjati svojo javnost, rekrimirati proti avstrijskim oblastim ter staviti zahteve, ki so jednostavno nesramne z ozirom na suvereniteto in čast te naše države! To je vznemirilo. In kako bi ne! Ako ne bi nastopili proti takemu rokovanjstvu, ako bi do-

nim tajnim stranem, odkjer je človek vse, kar ga dela človeka.

Tako sem gledal in gledal in sledil njenemu zamišljenemu pogledu k morju, kjer se je vanje spuščal in zgubljal dovolj širok potok, pa baš isti hip je donesel s seboj nekaj krasen voden cvet ter ga odnesel od obale daleč v zelene valove. Svež — mlad — krasen — prekrasen cvet! Veselo se je spustil od obali, a evo vedno sili za njim neki požrešen rak ali neka morska golazen. Že sega s svojimi škarjami ali kremplji po njem, steblo in enega listov že drži, — skoro se pogubi cvet in nenasitne čeljusti grabežljive nesreče ga uničijo. No — ta hip je pridrvel plahovit hiter val iz tople morske struje in je isti trenutek daleč — daleč odnesel cvet, da ga reši grdobe, a ga odnese daleč, kjer ga pozdravi jutraj prvo solnce s svojim žarkim poljubom.

A meni se je pojavila misel, da priroda ne sme vstvarjati zastoj toliko lepote, ter da jo potem pušča slepim silam življenja, da bi jej potratilo in uničilo obstanek, — ne — ne — mora jim mora varovati srečo, ona jih mora obdariti z njo. In val je res nesrečonosno plovil s svojim cvetom, a sledil mu je od daleč pogled krasne žene — sedaj še jasneje — še mamljivejše!...

puščali, da bi se gospoda kar izmišljali »dogodke«, da bi iz laži »svojim pritepenem« v naše pokrajine pletli vence »mučeništva« ter da bi potem iz tega mučeništva sebi konstruirali pravico do arogantnega nadzorovanja avstrijske uprave v teh pokrajinah — no potem ne bi bilo konca ne kraja tej gonji in naše primorske pokrajine bi nehale biti avstrijske in bi postale le satrapija irredentistiških steklišev. Molčanje k taki prepotenci bi bilo zlo, ki bi dalje rodilo zlo z neizprosno konsekvenco. Če so se torej oglasili sedaj na Dunaju, so storili le svojo prokletu dolžnost....!

Tudi praška »Politik« se bavi s to italijansko prepotenco in pravi, da razmere na jugu začenjajo postajati neznosne za neitalijanske elemente prebivalstva. Že z domačim italijanstvom imajo dovolj posla in italijanski oblastneži se vedejo, kakor da so že »odrešeni«, kakor da je že v Rimu njihov kralj, kakor da v Rimu izbaja njihov uradni list. In vlada podpira in povspenjuje vse to in vzdržuje fikcijo italijanskega značaja avstrijskih pokrajin.

Kjer imajo Italijani moč v svojih rokah, najemljejo delavce iz Italije za vsa javna dela. Ti pa so prave nadloge za deželo, ker se svojim izizvalnim vedenjem provzročajo spopade, iz katerih kujejo potem diplomatske pritožbe. A naše oblasti, mesto da bi poučile italijanske konzule, da ne smejo misliti, da so kje tam v Turčiji, ampak v evropski državi, ki ima sredstva, da vzdržuje javni red, obljubujejo — stroge preiskave, kakor da to ne bi bilo že samo ob sebi umevno in da treba še le nastopa kakega italijanskega konzula.

»Politik« se spominja neprestanih izgrediv od strani italijanašev v Zadru. Iz Italije importirani subjekti hočejo zabranjevati Hrvatoma vsaki pojav narodne ekzistence. Potem se spominja, kako se italijanski ribiči potonjujejo uprav roparskega zistema, in jemljejo domačinom zaslužek. Bati se je, da po takem roparskem sistemu lova naša vstočna obal Adrije postane istotako uboga na ribah, kakor je zapadna, italijanska obal! Potem ni čudo, ako prihaja do reakcije.

Ti dogodki opravičujejo dovolj nasprotstvo proti importiranemu italijanstvu, in če ima kdo pravico do tožeb, jo ima — zaključuje »Politik« — domače prebivalstvo, ki je na lastnih tleh v nevarnosti gospodarski in narodno.

Iz nemškega tabora. Glasilo gospoda Pradeja, prvega podpredsednika zbornice poslancev na Dunaju, javlja volilec tega gospoda, da isti odloži rečeno častno mesto, čim se sestane državni zbor. Kakor vzrok temu sklepu se navaja, da hoče gosp. Prade vso svojo silo posvetiti koristi svoje stranke — nemške ljudske stranke — povodom prihodnjih deželnozborskih volitev na Češkem, oziroma boju za samoupravo in samostojnost nemškega dela Češke, to je: za razdelitev v kraljestva. V tem pojasnilu je že povedano, da je ta korak Pradejev v zvezi z bojem, navstalom med Nemci samimi. Schönererjev bič pada neprestano in neusmiljeno po vseh nemških strankah. Čim mu je posla ena pretveza, pa mu je že druga pri rokah. Pretveza, pravimo, kajti resnična gonilna moč je — požrešnost po mandatih. Schönerer bi hotel pograbit vse mandate za svojo ožjo kliko ter depozirati vse voditelje ne le liberalcev, ampak tudi — nemške ljudske stranke. In Prade, ki je jako ambiciozen mož, ve to in se — brani! Do sedaj so bili vsi Nemci za razdelitev Češke kakor edino rešilno sredstvo. Schönerer pa noče, da bi vsi isto hoteli, ampak hoče boj in vzrokov za sumničenje drugih nemških strank pred volilec. Zato si izmišlja vsaki hip novo parolo, ki nadkriljuje vse druge in poleg katere je vse drugo le izdajstvo na nemški stvari. Schönerer je sedaj proti ideji delitve, češ: vso Češko moramo pokloniti veliki nemški ideji!!

Tako je izzival boj, ki vihra za in proti razdelitvi in pa — za mandate. In boj bo hud. O tem priča sklep Pradeja za izstop iz predsedništva, da bo mogel tem slobodnejše braniti svojo kožo in svoj mandat. Nam Slovonom se je težko vzdržati čuta škodo želja. Toliko časa so Prade in družba podpirali agitacijo Schönererjevo, da se je ista obrnila slednjič proti njim samim.

Poroka carjeve sestre. Že predvčerajšnjim je mnogo posebnih vlakov odpehalo iz Petrograda v Gačino več sto ljudi, da bodo prisostvovali poroki kneza Petra Aleksandroviča Oldenburškega z veliko kne-

gtnjo Olgo Aleksandrovno, najmlajšo sestro ruskega carja. Med drugimi so se odpeljali tja: diplomatski kor, ministri, državni svet, visoki državni in vojaški dostojanstveniki, člani sv. sinoda in mnogo členov visokega plemstva. Ob 1. uri pop. jestrel iztopa na značil, da se je začel pomikati ženitninski spreved. V prvih šestih sijajnih kočijah so se vozili in sicer prvi: nevesta, velika kneginja Olga, carica udova in knez Valdemar Danski, nevestin stric in priča pri poroki. V sledečih kočijah so bili ženin, ear, carica in grška kraljica, carevič veliki knez Mihajl, kneginja Marija Badenska in veliki knez Vladimir, in slednjič veliki knezi in velike kneginje. Ob dveh popoldne je dospel spreved k cerkvi, kjer so ga pričakovali člani državnega sveta, diplomatski kor, člani sv. sinoda in drugi državni in vojaški dostojanstveniki. Po dolgih ceremonijah, opravljenih z vsem cerkvenim sijajem, povrnil se je spreved nazaj v grad. Maožica je ob cesti radostno vsklikala ženinu in nevesti, godba carske častne straže pa je svirala rusko narodno himno »Bože carja hrani«.

Ob 7. uri je bil sijajen svatbeni obed. Ob omizju so sedeli, razven carske družine, vsi zgoraj omenjeni dostojanstveniki. V drugih dvorinah gradů so sedeli vsi drugi povabljeni.

Nemškega poslanika, ki je bil, kakor drugi poslaniki, tudi povabljen, ni bilo na obedu radi smrti cesarice Friderik.

Vojna v južni Afriki. Te dni je bil brzovjav iz Londona zopet jako samozavesten, ko je govoril o proklamaciji, ki jo izda lord Kitchener in kateri bo neizogibno efekt ta, da bomo kar hkratu ob vršetku vojne. Sedaj vemo, kako čudežno sredstvo hoče uporabiti plemeniti lord. Vsem poveljnikom in voditeljem »band« — tako imenuje burske junake, ki se bore za svoje najdražje, za svojo slobodo — naznanja, da jih za večno izžene iz južne Afrike, ako se ne udajo do 15. septembra. Stroške za vzdrževanje rodbin onih burskih bojevnikov, ki se udajo dne 15. septembra, bodo morali nositi dotičniki ter jamčiti se svojim premičnim in nepremičnim premoženjem.

Ali tu je vrag vmes! Ako bi bilo vse storjeno le s proklamacijami, kdaj bi bili že Angleži premagali Bure. O tem bi mogel mnogo povedati tudi gospod Roberts. Stvar je res sitna, ker se tudi v južni Afriki tako godi, kakor nekje na Nemškem, da namreč nikogar ne obesijo, dokler — ga nimajo. Izgnati, izgnati, to je lepo rečeno, ali — imeti ga!!

Tržaške vesti.

Naročnikom. Vse one cenjene naročnike, ki še niso doposlali naročnino za III. četrtletje, uljudno prosimo, da isto čim prej poravnajo.

Kam pojdemo jutri? Moč tržaških Slovencev je v prvi vrsti v delavskem stanu. Komu niso znane vrline našega zvestega delstva?!

Kedar kliče trobenta na narodno delo, tedaj prihaja naš delavec, da stori svojo narodno dolžnost. Kdo je v volilnem času ob najhujšem mrazu vršil dolžnost za narod svoj? Kdo je množil vrste o procesijah za zastavo sv. Cirila in Metodija? Kdo je pomagal polniti vrte o naših narodnih veseliceh, ki so se vršile in se še bodo v Trstu in okolici? Kdo je pomagal polniti železniške vagone o izletih, ki so se vršili v Sezano, Ljubljano itd.? Kdo je delal špalir ob prihodu nam bratskih rojakov iz Gorice, Ljubljane itd.?

To vse so vršili naši vrli delavci, katerim moramo biti hvaležni in ponosni smemo stopati zraven njih.

Da, da, taki so naši delavci in gorje slovenskemu narodu v Trstu, ako bi jih ne bilo!

Jutri prirede naši vrli delavci svojo vsakoletno obletnico. Zjutraj ob 7³⁰ b. bodo korakali kakor čili vojaki za svojo zastavo in godbo v cerkev sv. Antona novega; popoldne ob 5. uri pa bodo imeli veselico pri sv. Jakobu.

Jutri bomo torej videli, koliko prijateljstva ima naše delavstvo.

Dokažimo, da smo z delavstvom, da ga ljubimo! Jutri pomozimo našim vrlim delavcem in dajmo jim vspodbujajo za nadaljno delovanje in utrdimo jih vnovič v njih narodni zvestobi!

V našem delavstvu je naša moč. Zatorej: na svidenje jutri na slavlju našega »Del. podpornega društva«!

V spomin. »Samo še na slavnost razvitja zastave si še želim iti, potem naj umrem z Bogom«! Tako je rekla 18-letna sedaj pokojna Frančiška Brginec svoji teti nekoliko dni pred slavnostjo »Kola«!

Želja se jej ni izpolnila, ker je grozna tuberkuloza tako rapidno napredovala.

Že kakor otrok je prišla pokojnica v zbor »Kola« in narodnjakinja je ostala do zadnjega zdihljeja.

Mi Kolaši in Kolašice jej ohranimo trajen spomin, a ona naj prosi Vsevečnega za nas in za naš zatirani narod!

Pogreb bo jutri, v nedeljo, ob 4. uri popoldne, kakor razvidno iz osmrtnice.

Vabljeni so vsi člani »Kola«, osobito pa pevke in pevec, da se udeležijo pogreba ter tako izkažejo poslednjo čast zemskim ostankom vrle tovarišice. Vječnaja pamjat!

Rak-rana! Pišejo nam: Včeraj ste odkrili del rak-rane na našem narodnem telesu, ko ste po vrednosti priporočili onega »Slovenca« (!), ki je slovenski kruh, govori slovensko — ki je bil svoj čas celó »Sokol«, a je danes — nemški turnar!

Žalibog, da so taki slučaji le prepogosti! V obče opazujemo, da se naši krogi, kadar najemajo ljudi, vse premalo ozirajo na narodne potrebe. Baš sedaj imamo 3—4 može-delavce in dobre delavce — že več časa brez službe!

Tako bi ne smelo biti! Res je, da je o najemanju delavskih moči najprvo gledati na to, da so ti delavci zmožni in sposobni; ali je tudi res, da bi trebalo, ko se izbira, v prvi vrsti jemati v poštev take moči, ki nam morejo biti poleg materialnega delavca, tudi moralni povspenitlji naše narodne stvari. Naši nasprotniki postopajo v tem zmislu; zakaj bi tudi mi ne delali tako?!

Beži, no — šema! Današnji »Piccolo« govori o odboru, ki se je sestavil iz zagrebskih visokošolcev proti rabi nemškega jezika v mejsebojnem občevarju med Zagrebčani. Odbor si je postavil nalogo, da popolnoma iztrebi rabo nemškega jezika v Zagrebu. Na zaključku te notice je dodal »Piccolo« bedasto opazko, da je nemški jezik v Zagrebu tako razširjen, da se to mesto kaže tujeu kakor čisto nemško mesto, ne pa kakor glavno mesto Hrvatske. No, no, tako hudo pa še vendar ni. Res je, da so nekateri krogi, ki se v občevarju radi poslužujejo nemškega jezika, a to so osobito »Piccolovi« sorojaki, zagrebski Čifuti! Res pa je tudi, da Zagreb vsaj v vnanjostih kaže skoro prek in prek hrvatsko lice. »Piccolo« naj bi se raje briga za laški značaj Trsta, ki mu je tako pri sre. Opazuje naj nekoliko življenje v našem mestu popoldne in zvečer, in videl bo kmalu, da je značaj našega mesta vse drugo prej nego laški. Ali ne vidi, kako jim prodirajo Nemci v vse sfere?! Naj si le malo ogleda zvečer po boljših restavracijah in na sprehajališču Acquadotto. Potem naj pogleda tudi v navadnih krčmah in videl bo, da ni le v Zagrebu čuti nemščine, in uveri se, da sam sebi laže v žep, ako govori o izključno laškem značaju Trsta. V tem Trstu dajemo najprvo tudi mi Slovani svoje označje, potem pa tudi obilica Nemcev daje Trstu markanten nelaški značaj. Le pometaj pred svojim pragom, kjer je dovolj smeti, ti čifut čifutski! Samim gori streha nad glavami, pa bi se hoteli veseliti, da gori na sosednji strehi!

Resnici na ljubo. Iz Barkovelj smo prejeli sledeče pojasnilo: Z ozirom na notico, priobčeno v cenj. »Edinosti« od dne 8. t. m. na adreso tobakarnarice v »Narodnem domu« v Barkovljah, moramo resnici na ljubo konstatirati sledeče: Ko je dotični gospod prišel v tobakarno v »Nar. domu« ter tamkaj vprašal »kolek« za eno krono, bil je — da ne rečemo kaj hujega — gotovo zelo kratkoviden, ako je videl v tobakarni v možki osebi — žensko, kajti resnica je, da v istem času tobakarnarice niti ni bilo v tobakarni, ker je bila v mestu po važnem opravilu. Nadomestoval pa jo je med tem časom njen že stari oče, ki, kakor okoličan, govori seveda slovenski jezik. No, koliko je starih slovenskih okoličanov, katerim je pomen besede »kolek« neznan?! Onemu gospodu kupovalcu pa bodi povedano, da ravno on bi moral lepo molčati in pred vsem k drugim spovedi iti ter se skesano spovedati, koliko »porkih ščavov« in drugih takih izrazov je že zdrknul iz njegovih ust na adreso Slovencev!! Ako pa se je že spovedal — česar pa ne verujemo —, in ako se radi kakšnih posebnih namenov sedaj kesa, no, potem pa naj raje svoje otroke uči slov. jezika, da ne bodo govorili samo italijansko

in prepevali same ital. pesmi! To bi mu bilo, kakor pravemu potomcu stare slov. okoličanske rodbine, in prvi vrsti v dolžnosti, ne pa drezati tam, kjer treba ni! Tobakarnarico v »Nar. domu«, ki se svojega slov. materinega jezika prav gotovo ne sramuje, naj torej lepo pri miru pusti! Konečno bodi še povedano, da gg. Barkovljanski rodoljubje prav dobro poznajo mišljenje dotičnega g. kupovalca »koleka« in vedo, koliko so vredne njegove tožbe radi žaljenja našega jezika ter jih radi tega tudi ne upoštevajo. Zaključujemo z zavestjo, da smo s temi vrsticami — po želji g. dopisnika — prav odkrito in pošteno po slovensko obračunali! Ali na tisto stran, kjer je bilo po naši sodbi v resnici zaslužno. — Punetum!

Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metodija. »Slovenski Narod« konstatuje, da je imel »Slovenec« tajnikovo poročilo poprej v rokah, nego je bilo prečitano v Mariboru. Da smo odkriti: to je osupnilo tudi nas. Ne radi samoljubja ali novinarsko ambicije, ker se nam nobena stvar ne zdi tako smešna, nego tista tvrdka med našim novinstvom »Kdo prej & Comp.«!! Tisto pehanje, kdo bo prvi in kdo je bil prvi! Ali obžalujemo to radi družbe, katere življenski interes zahteva, da ostane nad našimi nesrečnimi domačimi boji. Tudi tega ne mislimo, da omenjeno dejstvo pomenja kako namerjano demonstracijo za katero in proti kateri stranki. Ali ker vidimo — ob silni občutljivosti in razdraženosti, ki je navstala med Slovenci — da more vsaka malenkost zanašati medsebojni prepir tudi v najpotrebnejše institucije, glede katerih moramo želeli vsi že iz slovenskega patriotizma, da ostanejo nevtralna tla, tla skupnega delovanja in skupnega žrtvovanja za korist in bodočnost naroda: zato obžalujemo, da se tajnikovega poročila družbe sv. Cirila in Metoda ni izročilo ob enem tudi drugemu ljubljanskemu slovenskemu dnevniku.

Čuvajmo vsaj družbo sv. Cirila in Metodija pred trupom, ki razjede vse naše drugo politično in socijalno življenje, ker s tem čuvamo najpotrebnejše in najizdatnejše jamstvo za bodočnost — vzgojo naše mladine!

Prekrasno umetniško delo, in sicer posnetek stolne cerkve Milanske, je izdelal neki priprosti naš delavec po imenu Josip Pleterski, stanujoči v Vicolo dell'Officina št. 4.

Posnetek je izdelan prav umetniški, in sestoji iz nad 5 tisoč rezanih lesenih kosčkov. Vsakdo si lahko ogleda to krasno delo, katero je prav umetniški izvršil naš slovenski delavec, ki se svojimi žuljavimi rokami dela od zore do mraka, da vzdržuje svojo mnogoštevilno družino; žrtvoval se je v svojih slobodnih urah in po noči, da pokaže s tem, da ni res, kakor trdijo naši nasprotniki, češ, da naš delavec je še nazadnjak, ampak da tudi on nekaj ume.

Opozarjamo torej naše občinstvo, da si ogleda to delo, katero je izpostavljeno na ogled v gori omenjenem stanovanju vsaki dan od 4. do 8. ure popoldne in ob nedeljah od 10. ure zjutraj do 6. ure popoldne.

Od sv. Jakoba nam pišejo: G. urednik! Ali Vam je znana Garibaldijeva pesem? Ako je še niste slišali, pridite k nam k sv. Jakobu! Včeraj je nastopil s to pesmijo prvičkrat zbor »Vrabe« na trgu pred cerkvijo. Ali te hudimane straže so jim štrečno zmešale, ko so bili najbolj navdušeni! Bog ve, če ni morda ta pesem pri nas prepovedana, ka-li?

Ozdravljen regnicolo. Laški podanik Jerolim Montinori, ki je — izživaje naše mirno ljudstvo v Borštu — skupil nekoliko klobut in bil potem odveden v bolnišnico, a le za to, da bo stvar izgledala bolj imenitno za predrage prepotentne polentarje, prišel je že včeraj iz bolnišnice zdrav in vesel. Kaj ne, dragi čitatelj, to je moral biti ta mučenik grozno razmesarjen, da je ozdravel že v par dneh. Seveda, nekoliko komedije je treba našim Lahonom; in ti moj Bog! zakaj ne bi priredili nekoliko komedije, ko je vendar dobiti tukaj v nas mnogo takih, ki tako radi verujejo tem laškim komedijam! Razsoden čitatelj in pa oni, katerih se tiče ta opazka, že vedo, kaj in koga mislimo.

Deželno sodišče. V Brežah pri Volskem sta se dne 29. maja t. l. radi nekkih diferenc, ki so nastale pri igri na kroglice, sprija 21-letni Fran Četina in 16-letni Maletič. Ko se je Četina v prepiru dovolj segrel, zagnal je v jezi kroglico proti Maletiču, kateri pa se je še pravočasno izognil, tako, da ga kroglica ni zadela. Ob tej priliki je Četina preklinjal na vse mogoče načine. Ker je preklinjal le iz jeze in brez vsakega gr-

dega namena, obsodil ga je sodni dvor samo radi prestopka proti osebni varnosti na 7 dnevni zapor.

Ana Jankovič, stara 67 let, pomagala je (da-si ni izprašana babica) dne 20. junija na porodu 35-letni Mariji Križman od Materije. Porod pa se je izvršil slabo in porodnica je umrla vsled tega. Početkom jej je omenjena Jankovič skušala pomagati; ko pa so videli, da ne more ničesar opraviti, poklicali so zdravnika, a bilo je že prepozno, ker žena je ob njegovem prihodu že umirala. Z ozirom na visoko starost toženke in na druge olajševalne okolnosti, katere je jako spretno dokazal toženkin branitelj, g. dr. Slavik, obsodil jo je sodni dvor le na 6 tedenski zapor.

21-letni Josip Poškaj, 20-letni Anton Babuš in 24-letni Andrej Čebokin v Rodiku so ob 9. uri zvečer na zasramovalen način prepevali litanije. Na včerajšnji razpravi so se izgovarjali obtoženci, katere je branil g. dr. Slavik, da so bili takrat pijani in da niso storili tega čina iz slabega namena. Sodni dvor je obsodil vsakega na 10dnevni zapor.

Najdena novčarka. Na inspektoratu pri sv. Jakobu se nahaja novčarka z malim zneskom najlena na isterski cesti.

Poskušen samomor. 23-letna Amalija M. iz ulice armenske, blagajničarka v neki manufakturni prodajalnici, je skočila sinoči, hoté se utopiti, pri sv. Andreju v morje. Po sreči so zapazili to nekateri mimoidoči ljudje, ki so nesrečnico potegnili iz morja. Poklicali so na to takoj zdravnika z zdravniške postaje, ki je dekletu, že zadušenemu na pol, rešil življenje. Potem so jo spravili v bolnišnico, kjer pa, na splošno žalost vsem radovednežem, ni hotela povedati, kaj jo je dovelo do tega obupnega — skoka?!

Dražbe premičnin. V poned., dne 12. avgusta ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v Rocolu št. 654, konj; v ulici del Boseo št. 48, hišna oprava; v ulici della Pesa št. 2, železna blagajna, svetiljke na plin in razno; v ulici Aequedotto št. 43, hišna oprava; v ulici della Borsa št. 6, hišna oprava; v ulici Barriera vecchia št. 7, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 24.0, ob 2. uri popoldne 29.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 764.8. — Danes plima ob 7.51 predp. in ob 6.42 pop.; oseka ob 1.10 popoldne in ob 1.42 popoldne.

Reklame menda ne treba nikake, ko se prireja kakšna veselica v korist družbe sv. Cirila in Metoda! Prepričanje o koristi, in želja po napredku družbe sta zašla v kri in meso vsakemu, da nihče ne vprašuje, kaj bo na programu, da-li se spleča iti itd. Tako je tudi dovolj, če danes samo opozorimo sl. občinstvo, da bo dne 18. t. m. pri sv. Ivanu vrtna veselica z godbo, petjem, šaljivo loterijo in plesom v korist družbe.

Pri sv. Ivanu ni bilo že vse leto vrtno veselice; zato upamo, da se Svetoivančani udeležijo v polnem številu! Saj je tudi njih sveta dolžnost, da prispevajo tudi oni k družbenemu zakladu; saj jim zdrži družba prekornisti otroški vrtee! Da pridejo tudi Tržačani radi v prijazni sv. Ivan, se že ume. A tako je tudi prav, da v bratski slogi kmet in gospod tekmujeta v doprinasanju žrtev na altar domovine!

Pevsko društvo »Zarja« v Rojanu priredi, kakor je bilo že javljeno, svojo vrtno veselico s petjem godbo, igro in šaljivo pošto v nedeljo dne 25. avgusta t. l. Veselica bo v gostilni g. Trevena pri »Zlati kroni« v Rojanu. Opozarjamo že danes slavno občinstvo, da ta dan pohiti mnogoštevilno v Rojan. Kdor ne pojde v Devin, pa v Rojan! Torej na svidenje!

Ciril-Methodijev dar. V gostilni Lukševi na Proseku so darovali po eno krono: Ne kerman, Koren in Leban, kar po pomoti ni bilo objavljeno.

Zahvala. Ob priliki zaključka slovenskega otroškega vrtea v Škedenji sti darovali: gospa Josipina Godina-Bakin obilo sladkega peciva, gospa Ivanka Epple pa mnogo sladčice, s čemer so se pogostili vsi otroci otroškega vrtea. Blagim darovalkam iskrena hvala!

Vesti iz ostale Primorske.

× Več Dekancev, bivajočih v Trstu, nam pišejo: Dovolite, da tudi mi izrazimo svojo žalost na sporočilu, ki ste je donesli iz Dekani ter da damo duška nevolji svoji na po-

četju onih, ki paktirajo z ljutimi sovragi. Če se izkaže resnično, da je naš nadžupan v zvezah z Bennatijem — s tem najhujim sovražnikom med vsemi signori istrskimi — potem morajo Dekancei poskrbeti za strogo in pravično sodbo, da bo izbrisana sramota, storjena nam s tem, da je naš prvi vaščan, ki naj bi bil prvi čuvar naših materijalnih in etičnih interesov, šel nasprotnikom na roko v toli kritičnih časih.

Sovaščani! Poskrbite, da ne bo sovražnik sejal ljulike v vašo pšenico tedaj, ko ste vi spali! Onemu pa, ki je v težkem boju naroda na strani sovražnika, bodi — zaslužno plačilo!

(Slede podpisi).

× Značilno. Nedavno so imeli volitev župnika v poitalijančeni župniji Bertognigle. In šlo je vse kar — kakor bi Nemec rekel — na eins zwei. Kako drugače se vleče stvar v hrvatskih župnijah! Te morajo včasih čakati in čakati cela leta, dokler pridejo do župnika. Onemu, ki hoče vedeti, zakaj ta dvojna mera, mu povem adresu, ki se glasi: prevzvišeni v Poreču!

Vesti iz Kranjske.

* Drzen napad. O izredno drznem napadu poročajo ljubljanski listi. Voznik I. K. je o belem dnevu vozil prevoz iz Ljubljane v Šiško. Medpotoma pa sta ga napadla dva moža iz Trzina, spregla konja, razrezala vprego in — odvela konje. Originalen je tudi vzrok. Napadeni je nedavno temu od napadaleev kupil enega konja s pogojem, da ga vrne ali zamenja, če mu ne bo všeč. Ker je res storil tako, sta mu napadalea s silo odvela druge konje njegove.

Vesti iz Štajerske.

— Nemški listi pasmejo bojkotirati naše trgovce! »Celjskažaba« piše v imenu nekega izmišljenega Dunajčana, da so se nekateri letoviščarji zmotili ter prišli kupovat v celjski »Narodni dom«. Zabičuje, naj bi se kaj takega pač ne zgodilo nikdar več. Vspričo temu vsklia »Domovina«: Kako pa pazi državni pravdnik na naš list, da se nič ne zapiše o »Svoji k svojim«!

— Znamenite besede. Za sv. Lovrene in okolico na Štajerskem so ustanovili žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda. Ob tej priliki je gospod prefekt Korošec, izrekel tudi nastopne besede:

»Na smrtno posteljo je položen narod, ki si upa zagotoviti svoj obstanek le s pomočjo drugih prijateljskih mu narodov, ali pa ki samo sanja o zlatih časih lepše bodočnosti, ko morda ugodni valovi političnega morja vržejo potapljačji se narod na suho ter mu rešijo na tako čudežen način njegovo življenje. Narod, ki hoče živeti, mora znati sam brniti svojo čast, mora se tudi sam boriti za svoj obstanek ter neprestano delati za svoj prosvetni in gmotni napredek. Ne vsa njarjenju, ampak v delu je rešitev vsakega naroda!«

— Nemška kultura. Iz Celja poročajo »Slov. Narod«, da je neki zbesneli hajlovec zahrbtno in z ostrim nožem napal Slovenca dra. K. in da je ta poslednji le s svojo hladnokrvnostjo preprečil smrtni sunek, zgrabivši napadaleca za roko, v kateri je imel nož. Le z veliko težavo se je posrečilo trem gospodom, da so izvili napadalec nož, o čemer pa so bili vsi trije ranjeni. Rokovnjača so izročili pravici.

In vspricho takemu stanju stvari si upa »Deutsche Wacht« zasramovati — napadence, ki bi bil za las zgubil življenje in pisati, kakor da se je poživljenemu hajlovcu zgodila najhujša krivica!

In v očigled taki moralni propalosti človek ohranja mirno kri!

Brzojavna poročila.

Novi odposlanec v Meksiki. DUNAJ 10. (B.) Novi avstrijski odposlanec v Meksiki, grof Honenwart, je odpotoval tjakaj.

† **Cesarica Friderik.** LONDON 10. (B.) Kraljeva dvojica ter princesa Viktorija in princ Nikolaj Grški so odpotovali v Kronberg.

Vojna v južni Afriki. LONDON 10. (B.) Jutrnanji listi označajo proklamacijo lorda Kitchenerja kakor opravičeno in pametno odredbo. Ako bi ta proklamacija — kar je seveda jako verjetno — zgrešila svoj cilj, bi morali po sodbi listov poseči po še strožjih odredbah.

Turško-francozki spor. PARIZ 10. (B.) »Figaro« pravi, da sodo, da včerajšnja avdijencea francoskega poslanika Constansa pred sultanom dovede do poravnave spora. Druga divizija sredozemskega brodovja stoji v Villafrance na razpolago ministru mornarice.

»Petit Republique« trdi, da je minister za vnanje stvari, Deleassé, v svojem pogovoru s turškim poslanikom do 20. avgusta zahteval odločen odgovor.

CARIGRAD 10. (B.) Sultan je sprejel francoskega poslanika Costansa v avdijenci.

Podpisano javlja tužno vest, da je včeraj dne 9. t. m. ob 5 uri popoldne v 18. letu svoje dobe v Gospodu zaspala vrla Kolašica, gospica

Franciška Berginec.

Pogreb bo jutri dne 11. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, ulica S. Servola št. 8. (nad ulico della Guardia.)

Pevsko društvo »Kolo«

Dr. Edvard Slavík

je odprl svojo odvetniško pisarno

v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstropje, (telefon št. 870.)

Uradne ure: ob delavnikih od 8 zjutraj do 4 pop. „ nedeljah „ 8 „ „ 12 „

Meseca avgusta je pisarna ob nedeljah zaprta.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini. Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Piazza Pozzo del Mare šte. 1. druga podružnica »Alla città di Londra« z najfinjšimi izdelki v ulici Poste nuove 3 (Brunerjeva hiša). Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke in sicer: obleke za moške od gl. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4.50 do 12, suknene jope v velikem izboru od gl. 3 do 8, suknene hlače od gl. 1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik izbor površnih sukenj v modernih barvah od gl. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od gl. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od gl. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleskina (alodijeva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu od gl. 1.30 do 2. Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške no meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah.

„**Mladenič**“, ki je več slovenskega in nemškega jezika popolnoma v govoru in pisavi ter italijanskega malo v govoru in slovenske in nemške stenografije, išče s 1. sept. primerne službe. Ponudbe upravnistvu »Elinosti« pod šifro R. L. Z. št. 1.

Zaloga vsakovrstnega pohištva.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Vetturini ima v zalogi v veliki izbori pohištvo vseh sogov za vsak stan od najboljšega izdelka. V majgi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime edlu atno, razne tapecarije itd. Daje tudi na obrok

„**Gospodarsko društvo na Kontovelu**“ bi prodalo

20 hektolitrov

izvrstnega, domačega, črnega vina, katero ima na obilo v svoji zalogi.

Načelnistvo.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst

TOVARNA: Via Tesa, vogal, Via Limitanea. ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (solsko poslopje) in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapecarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CERIK ZASTONI IN FRANKO Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.
ulica S. Francesco št. 2, I. n.
(Slovenska Čitalnica).

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%
Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6% na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9-12 dopoldne in od 3-4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11-12 dopoldne in vsaki četrtek od 3-4 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Obuvala.

Podpisani priporoča slavnemu slovenskemu občinstvu svoji zalogi obuvala za gospe, gospode in otroke, ki se nahajati v ulici Riborgo št. 25 in v Šklednju (Ščedna) št. 388 (na glavni cesti). Sprejema naročbe po meri in za poprave.

Bog i narod!

Peter Rehar,
čevljarški mojster.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst.
(Nasproti „Isola Chiozza.“)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparati modre, umetne roke in noge, berglje, ernanični pasovi, elastični pasovi in nogovice, suspensori, elektroterapevtski aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov za kirurška zdravljenja, angleški predmeti od gumija in nepremočljivih snovi.

Trgov.-obrtna registrirana zadruga
z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki si nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2% in vloge na Conto-current po 3,60%. Sprejema hranilne knjižice družnih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posojila na porošstvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno odplačevanje, / tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadrugnike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo po 6,15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom položnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9-12 dopoldne in od 3-4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9-12. dopoldne.

PODJETJE ZIMOLO - TRST

Prvo podjetje
za pogrebne svečanosti
ustanovljeno leta 1876.

Pisarna: Corso 41 - Zaloga: ul. Istituto 15
Telefon št. 141 - Telefon št. 145

Sprejemajo se pogrebi v veliki gali in I., II., III. IV. razreda; prevzi nrličev v tu- in inozemstvo; katafalki v cerkvah za pogrebne svečanosti.

Izvršuje pogrebe v popolno črni, v zlato-črni, srebrno-črni in zlato-modri barvi.

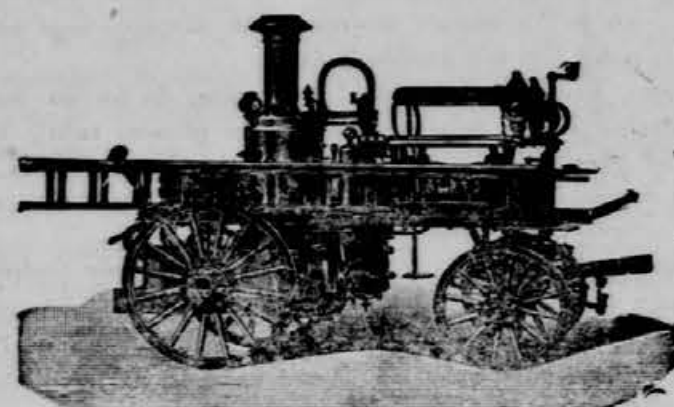
Velika zaloga kovinskih krst, navadnih in najbogatejših; krst iz trdega lesa s kovinskimi okraski z vloženo cinasto krsto ali brez nje; lesenih krst; belo in črno lakiranih; vencev iz umetnih cvetlic v porcelanu ali biserih.

Prodaja na drobno in na debelo oblek iz atlasa organin, umetnih cvetlic, napisov zlato-srebrnih in sploh vsakovrstnih pogrebni predmetov.

Ces. kr. priv. tvornica strojev, brizgalnic, čelad, cevij, pasov
in prva moravska mehanična tkalnica tvrdke

Czech pri Prostjevi (Moravsko.) **R. A. SMEKAL-A** Smichov-Praga

podružnica v Zagrebu, Frankopanska ulica 9

priloga slavnim gasilnim društvom in zasebnikom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti zmrzlini in priredbo, da na obe strani vodo sesajo in mečejo.

Parne brizgalice, s katerimi zamoreta že samo dva človeka delati; izučba lahka in brez masinista. Dalje motorne vozove, aparate za acetilenski plin, brizgalnice proti peronospori „Vermorel“ po 16 kron, „Avstrija“ po 20 kron franko na vsako pošto.

Kmetijsko orodje. Izdelki solidni, lepi in po ceni. Uzorci in ceniki brezplačno.

— Ugodni plačilni pogoji —

Spoštovanjem

Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu.

Najboljše

stiskalnice za grozdje

in OLJKE so naše stiskalnice

najnovjšega in najboljsega sestava z dvojno in nepretrgano pritiskalno močjo; z jamčeno najboljšo delovanje, ki prekasa vse druge stiskalnice.

Najboljše avtomatične patentovane trtne brizgalnice proti peronospori

„SYPHONIA“
ki delujejo same od sebe, ne da jih bilo treba goniti.

Avtomatična brizgalnica.

Stroji za grozdje, sadje in oljke, mlin za mastiti in obirati grozdje, stroji za sušenje sadja in drugih vegetalnih, življenskih in mineralnih pridelkov. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko.

Mlatilnice za žita, čistilnice, rešetnice.

Slamoreznica, ročni mlini za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji na poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo edino le tovarnarji

PH. MAYFARTH & Co.

c. kr. izklj. privilegovana tovarna za poljedelske in vinske stroje.

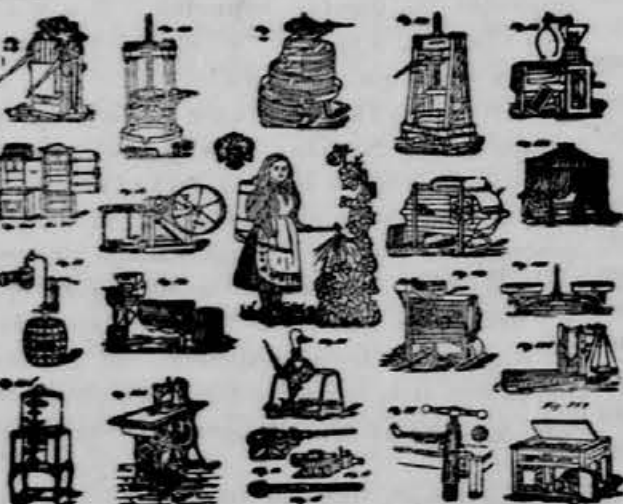
Dunaj, II./I. Taborstrasse št. 71

Odklikovani v vseh državah sveta z nad 450 zlatimi in srebrnimi kolajnami in pohvalnimi pismi.

Ceniki z mnogoštevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.

Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer še nismo zastopani.

„Čuvati se pred ponarejanjem“.

IVAN SCHINDLER

Dunaj, III. Erdbergstrasse št. 12.
razpošilja gratis in franko kataloge v slovensko-italijanskem jeziku z več kakor 400 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje, potrebnih predmetih za kmetijstvo vinarstvo, za obrtno in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

Za resno postrežbo se garantira.

Ugodni plačilni pogoji.

Solidne zastopnike se išče.

IVAN SCHINDLER

ces. kralj.

privilegirani lastnik

Dunaj, III Erdbergstr. št. 12.

Grand Hôtel-Restaurant Obelisk

OPČINA

— Nova lastnika ravnatelja Berrettini & Cattaneo. —

Valikanski vrt in veranda. — Krasen razgled.

Izvrstna kuhinja || Plzensko in Kulmbaško pivo.

dobro perskrbljena vsaki čas. || Specijaliteta: Kraški teran.

KEGLJIŠČE. — LAWN-TENNIS. — KROGLJIŠČE. — BILLJARD. — TELOVADNE PRIPRAVE.

— Telefon št. 657. —

Ob nedeljah in praznikih v lepem vremenu vozne zveze od restavracije „Central Pilsen“ na Optino.

Najzmernejše cene. — Točno postrežbo vodita lastnika-ravnatelja osebno.

Vsakojaka pojasnila daje in slučajna naročila prejmlje gospod BERRETTINI

„Nova restavracija Centrale Pilsen“, (Trst Via Torrente 10)

z vrtom, kamor ne pride prah, ker je v zavetju. — Kegljšče. —

Izvrstna kuhinja dobro preskrbljena vsaki čas. — Poštene cene. — Najtočnejša postrežba.

Velika zaloga krojnega blaga.

Krojaška zadruga

vpisana zadruga z omejeno zavezo

GORICA Gosposke ulice 7 GORICA

Priporoča vse v to stroko spadajoče blago ter jamči za pošteno in solidno postrežbo.

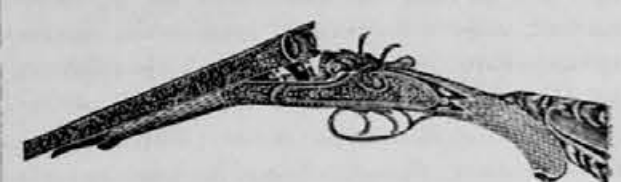
Cene stalne brez pogajanja.

Prodajalnica jestvin.

Via Chiozza 12. — Trst.

Prodaja vsakovrstne jestvine kakor: kavo, sladkor, riž, testenine, fižol, krompir, maslo, olje kis, nadalje mlo, razne konzerve sveče, vino v buteljkah. Vsak dan svez kruh, Poštne pošiljave od 5 kg naprej po zmernih cenah. Za obilen obisk se toplo priporoča
Jožef Staré, trgovec.

Razsežno jamsto

Ludovik Borovnik

tovarna in izdelovalnica precizijskih pušk

Borovlje (Ferlach) Koroško

priporoča

svoje najboljše in zanesljive puške vseh zistemo in kalibrov. Znamite in ojastrane puške z šibre, risanice, lovske kratke puške in dvocevke za cele krogle iz dobrega kovanega materiala. Najsolidnejše puškarsko ročno delo ter dobro preskušano. Komade, ki ne ugajajo, sprejemem nazaj, jih zamenjam ali pa povrnem denar. Sprejemam v popraviljanje vse, udelavam cevi v stare puške, nova kopita, predelavam puške za nabijanje od spredaj v take za nabijanje od zadaj itd. Pri najsolidnejšem delu in praznikov. — zmerne cene. —

Slovenski cenik pošljem na zahtevanje brezplačno in franko

Cene zmerne.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrirano društvo z omejeno zavezo,

v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr.

v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega, če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6% in na vknjižbo po 5 1/2%.

Urajuje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1,263.563

Poštno-hran. račun št. 837.315.

Pozor!

Častim si naznati slav. občinstvu, da je moja prodajalnica vedno preskrbljena manufakturnim blagom vsake vrste in po cenah, da se ne bojim nikake konkurence

vsaki dan dohaja novo blago.

V nadeji, da me bo slavno občinstvo počestilo z obilnimi obiski, beleži spoštovanjem

F. Dobauschek,

trgovec z manufakturnim blagom.

Via Barriera vecchia 27 v Trstu.

Se govori Slovenski!

Proti malokrvnosti Železnato vino

Iekarnarja G. Piccoli v Ljubljani
dvor. založnika Nj. Svetosti papeža,

Ima v sebi
90 krat več železa

kakor druga po reklamni nezaluzno sloveča china-železnata vina, katera čisto nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino.

Vsled tega največje jamstvo za izdatnost tega vina pri malokrvnih, nervoznih ali vsled bolezni pri oslablih osebah, kakor tudi še posebno pri bledih, slabotnih in bolehalih otrocih. Dobiva se v steklenicah po pol litra.